



MLADÁ FRONTA a.s.

Jemen v troskách

Konflikt v Jemenu trvá již pět let. Ve zničené zemi chybí potraviny i pohonné hmoty. Poškozuje ji i námořní blokáda.

TÉMA

str. 12–13



Zájem o umění znovu roste

Galerie Kodl, která stála za loňskými aukčními rekordy výtvarného umění, zvedla obrát téměř o polovinu.

BYZNYS

str. 6

CZK/EUR • 27,060 / -0,025 Kč **CZK/USD** • 24,379 / -0,245 Kč **PX** • 872,53 / -3,57 % **EUROSTOXX 50** • 2781 / -3,32 % **ZLATO** • 1194,88 \$ / +1,75 %

KOMENTÁŘ: HROZBY HLEDEJME SPÍŠE UVNITŘ / str. 14

Krátce

Ministr Pelikán žádá odchod policejních šéfů

Šéf rezortu spravedlnosti Robert Pelikán (ANO) k víkendovým demonstracím uvedl, že došlo k selhání práce policie, a to je podle něj nepřijatelné. Očekává, že bude vyvozena odpovědnost vůči velitelům zásahů. **str. 2**

Průmysl dál posiluje

Průmyslová výroba loni navázala na posilování z předchozího roku a meziroční růst byl 4,4 procenta. Nejslabší z celého roku byl prosinec, kdy výroba klesla o 1,7 procenta. **str. 4**

Unicorn expanduje do Afriky a Ameriky

Evropa začíná být pro skupinu Unicorn miliardáře Vladimíra Kováře malá. Firma tvořící software pro korporace a banky proto plánuje expanzi na nové kontinenty. **str. 5**



twitter.com/e15news

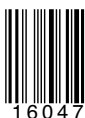
DANIEL NOVÁK: Až mi zatrnulo, když mi došlo, jak mocná je protiuprchlíká hysterie za konjunktury. otože až přijde další krize, bude to mnohem horší.

Rozkvět černého trhu s cigaretami

4,6 procenta činí v Česku podíl černého trhu s cigaretami. Meziročně vzrostl o procentní bod. Jedná se zhruba o **46 milionů** krabiček. Při průměrné ceně krabičky 74 korun jeho velikost dosahuje až **3,5 miliardy korun**. Vzhledem ke směrnici Evropské unie zvyšující prostor pro **varovné nápisy** na krabičkách a standardizaci balení tabákové firmy očekávají další růst padělání a pašování cigaret.

BYZNYS / str. 4

Fotoprotimedia.cz



9 771803 454307 16047

Zápisník
Jaroslava Bukovského



Náš boj

Byl jednou jeden ráj. Ekonomika v něm šlapala líp než kterákoliv jiná v dohledném okolí, o zaměstnance se firmy jen praly a každý, kdo alespoň trochu chtěl, mohl přiložit ruku k dílu. Ceny nerostly, platy se pomalu kulatily a co víc, osud lidem k práci dopřál i neobyčejný klid. Žertovat se mohlo na obligátní témata, byť politika i daně nabídky štvavnější sousta jen zřídka. Ačkoli byl ten kousek půdy součástí velké rodiny, bylo mu dopřáno chovat se jako rozmazlený synek. Od rodičů brát, ale o jejich přáních vést bouřlivou polemiku. O rodinné problémy se tehle malý ráj odjakživa nestaral, zodpovědnost vnímal s lehkostí mládežníka ve zlatě, a když už hrozil výprask, neváhal se spojit s nezvedeným bratrem a zpučně se postavit hlavě rodiny. Bezstarostnost a bohatství začaly brzy plodit hořké ovoce. Nenaplnitelná, na tom malém plácku však o to zoufalejší touha lidí po kritice – tak vlastní jejich Jáství – spustila lýtý boj s větrnými mlýny. A pro onen ráj tak nastal soudný den.

V anotaci k filmové legendě Taxikář z roku 1976 stojí: „Travisův zadržovaný hněv a problém s loajalitou propukne v záchvat násilí a odplaty.“ Čtyřicáté výročí tohoto mentálního zkratu si včera stylově připomněla elita kanárkového cechu na pražské magistrále. „Projíždějícím“ okolním řidičům nezbylo než chladičem v chladič rozlíceným „dopravcům“ zvolat: „Pražský taxikáři, tak už konečně Uber!“

Protagonisté dne



Daniel TARLJOVSKÝ

PŘEDSEDA AKT

Asociace koncesionářů v taxislužbě zablokovala pražskou magistrálu. Akce měla jediný zjevný výsledek, a to tisíce naštvaných Pražanů.

str. 3



Vladimír KOVÁŘ

MAJITEL UNICORNU

Tržby skupiny loni vzrostly o třináct procent, těsně pod dvě miliardy. Přičte-li se sesterská firma Plus4You, Kovář utržil 2,5 miliardy.

str. 5



Martin KODL

MAJITEL GALERIE KODL

Potvrdil své výjimečné postavení mezi českými aukčními síněmi. Loni dosáhl obrátu 264 milionů, což je meziroční růst o 46 procent.

str. 6

Pelikán žádá odchod policejních šéfů

■ **Vláda očekává důsledné vyšetření útoku na centrum Klinika, řekl premiér Sobotka.**

Pavel Otto

Po víkendových demonstracích v Praze se na policejní špičky valí kritika ze všech stran, přidali se i někteří ministři. Kromě útoku maskovaných osob na sociální centrum Klinika a toho, že policie nezabránila napadení přenosového vozu Českého rozhlasu, údajně také vyprovokovala potyčku s levicovými demonstranty na Malé Straně.

„Došlo k selhání práce policie, je to nepřijatelné. Očekával bych, že bude vyvozena odpovědnost vůči velitelům zásahů,“ řekl po jednání vlády šéf rezortu spravedlnosti Robert Pelikán (ANO).

Zdrženlivější je sociální demokracie, jejíž ministr Milan Chovanec za práci strážců pořádku odpovídá. Premiér

Bohuslav Sobotka (ČSSD) ocenil, že už krátce po protestech slíbil důkladnou prověrku. Její závěry mají být hotovy do dvou týdnů.

„Zastrašování a šíření nenávisti je v demokratické společnosti nepřijatelné,“ opakovaně odmítl

hrůzek fyzickou likvidací vlastizrádcům a je to naprosto běžnou věcí ve veřejném prostoru, tak to už je za hranou,“ prohlásil ministr pro lidská práva za socialisty Jiří Dienstbier.

Vedení policie trvá na tom, že nepochybila. „Přesvědčil jsem se jak na řídicím štábu, tak i přímo v ulicích metropole, že policisté i kriminalisté v rámci bezpečnostního opatření postupovali striktně dle zákona s maximálním využitím metod a prostředků antikonfliktní komunikace. Jejich profesionální nasazení a přístup velice oceňuji, policisté tak zabránili nejdennu vyostření situace,“ uvedl ředitel pražské policie Miloš Trojánek. I policejní prezident Tomáš Tuhý je přesvědčen, že policie svou roli zvládla.

Předseda odborové organizace Unie bezpečnostních sborů Jiří Vítek však zveřejnil text, v němž označil lidi, kteří vyprovokovali potyčku s průvodem levicových aktivistů na Malé Straně, za převlečené policisty.

Ministerstvo
vnitřní
slíbilo předložit
do dvou týdnů
výsledky
důkladné prověrky práce
policistů při sobotních
demonstracích.

Sobotka zhárský útok na centrum, které pomáhá imigrantům. Dodal, že vláda očekává důsledné a rychlé vyšetření incidentu.

„Jde o celkovou atmosféru ve společnosti. Pokud zaznívají nenávistné výroky, včetně po-

SMĚR ASIE



SPOLEČNOU CESTU s prezidentem Milošem Zemanem (vlevo) do jihovýchodní Asie by uvítal výrobce parních turbín Doosan Škoda Power. V regionu se teď nejvíce staví nové energetické zdroje, uvedl po návštěvě hlavy státu ve firmě generální ředitel Jiří Šmadrk (uprostřed).



ŽLUTO. Podle pražského magistrátu jsou v metropoli dva tisíce aktivních provozovatelů taxislužeb. Zhruba desetina z tohoto počtu včera paralyzovala jednu z hlavních komunikací v Praze.

Nespokojení taxikáři blokovali magistrálu

■ Protest v Praze skončil po osmi hodinách. U zástupců města taxikáři podporu nenašli, ministerstvo chystá změnu zákona.

Jan Šindelář

V pražské Wilsonově ulici byla včera o poznání dusnější atmosféra, než je v ranní dopravní špičce běžné. Magistrálu u hlavního nádraží téměř osm hodin blokovaly dvě stovky vozidel taxislužby, v každém směru tak byl průjezd jen jeden pruh a tvořily se dlouhé kolony. Zdržení se počítala na desítky minut.

Protestující žádali konec nelegálních taxislužeb, které si zákazníci objednávají přes mobilní aplikace, trnem v oku jim je hlavně americký Uber. Vadí jim i nejvyšší povolená cena za kilometr jízdy,

jež v Praze činí 28 korun za kilometr a hrozba přezkoušení z místopisu a cizího jazyka. U zástupců města ale pochopení nenašli.

Vedení magistrátu s taxikáři odmítlo jednat s tím, že se nedá vydírat. „Vyjadřuji hlubokou nespokojenost s touto akcí, která zcela zbytečně poškodila Pražany i návštěvníky města,“ řekl deníku E15 radní pro dopravu Petr Dolínek.

Podobně se vyjádřila i primátorka Adriana Krnáčová. Ukázala nicméně ochotu jednat poté, co vozy přestanou komunikaci blokovat. „Ale pouze na základě relevantních podkladů a pod podmínkou, že cílem druhé strany je domluva,“ uvedla Krnáčová. Dodala, že z po-

sledních jedenácti kontrol v pražské taxislužbě devět dopadlo pro řidiče nelichotivě.

Posun v „kauze Uber“ ale nastal na ministerstvu dopravy, které má na starosti legislativu. Úřad se dosud zaštiťoval tvrzením, že samotná aplikace je legální, zákon porušují jen řidiči, kteří jezdí bez koncese a oprávnění. Nově by se v legislativě měla objevit i zodpovědnost provozovatele dispečinku či aplikace za řidiče, kterým dává práci. „Konkurence v taxislužbě je zdravá, všichni by ale měli hrát na stejném hřišti a za stejných podmínek. Zvažujeme proto úpravu zákona tak, aby různé služby na trhu měly jasně dané povinnosti,“ uvedl mluvčí MD Tomáš Neřold.

Z posledních jedenácti kontrol v pražské taxislužbě devět dopadlo pro řidiče nelichotivě.

Odbory: Sjednotte odměňování v nemocnicích

Zdravotnické odbory žádají platové tabulky ve všech nemocnicích, které fungují ve veřejném zdravotnictví a kde péči hradí zdravotní pojišťovny. Odměny v akciových společnostech jsou měsíčně v průměru o pět tisíc korun nižší než ve státních nemocnicích, kde platové tabulky mají. Po celorepublikovém poradě odborářů z nemocnic to uvedla předsedkyně Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče Dagmar Žitníková.

Podle šéfa zdravotnictví Svatopluka Němečka (ČSSD) ale právní analýzy ukazují, že by to bylo v rozporu s ústavou. „V českých

nemocnicích pobírá 98 tisíc zaměstnanců plat a padesát tisíc mzdu. Nemocnice jsou napojeny na veřejné zdravotní pojištění, vstupy jsou regulované, výstupy jsou regulované, proto si myslíme, že by měly být regulované i platy,“ argumentovala Žitníková.

Plat pobírají zaměstnanci státu a jím spravovaných či dotovaných organizací, mzda je finanční odměna u soukromých zaměstnavatelů. Lékaři ve státních nemocnicích brali v loňském roce průměrně přes 63 tisíc korun měsíčně, zdravotní sestry 28 tisíc korun měsíčně. /čtk/

Ubude specializovaných oborů pro čerstvé lékaře

Počet oborů specializačního vzdělávání, ve kterých lékaři pokračují po promoci na lékařské fakultě, by měl klesnout více než o čtvrtinu. Návrh ministra zdravotnictví Svatopluka Němečka (ČSSD) schválila vláda. Délka vzdělávání v jednotlivých oborech by se podle novely zákona měla rovněž zkrátit tak, aby se podle premiéra Bohuslava Sobotky (ČSSD) mladí lékaři mohli co nejdříve zapojit do systému zdravotnictví.

Krátce

Volných míst bylo nejvíce od roku 2008

Nezaměstnanost v Česku v lednu stoupla na 6,4 procenta z 6,2 v prosinci 2015. Uchazečů o práci bylo necelých 468 tisíc. Volných míst nabízel zaměstnavatel 101 tisíc, nejvíce za leden od roku 2008. V lednu je nárůst nezaměstnanosti podle Úřadu práce ČR běžný kvůli úbytku sezonních prací. Meziročně nezaměstnanost klesla, loni v lednu činila 7,7 procenta.

ČNB tlačila proti koruně 42 miliardami

Česká národní banka v prosinci na devizovém trhu intervenovala proti posilující koruně v objemu zhruba 42 miliard korun. V listopadu banka intervenovala

za zhruba deset miliard korun. Centrální banka zahájila devizové intervence v listopadu 2013 s cílem oslabit národní měnu na 27 korun za euro.

Jihomoravská ČSSD odsoudila „kalašnikov“

Předsednictvo krajského výkonného výboru jihomoravské ČSSD považuje za nešťastné výroky prezidenta Miloše Zemana o kalašnikovu v souvislosti s premiérem Bohuslavem Sobotkou (ČSSD). Podle jihomoravského předsedy strany Romana Hanáka byly Zemanovy výroky vadou na kráse návštěvy kraje. Sobotku podpořil i hejtman Michal Hašek (ČSSD) s tím, že se „nestaví na žádnou stranu“. /čtk/

NÁZORY str. 14

Tabákové firmy čekají růst černého trhu

■ Krabičky cigaret různých značek se budou navzájem stále více podobat. To může usnadnit práci jejich padělatelům.

Dušan Kútner

Nelegální trh s tabákem loni podle prvních odhadů tabákových firem vzrostl a bude dál růst. Důvodem je stále stoupající spotřební daň z cigaret, a tedy jejich celková cena. Roli hraje i příprava na splnění směrnice Evropské komise, která zvyšuje plochy s varovnými nápisy na 65 procent obalu. Podle prvního dostupného průzkumu od tuzemské trojky Japan Tobacco Inter-

national stoupl loni černý trh s cigaretami o procentní bod na 4,6 procenta. Růst černého trhu očekává i tuzemská jednička Philip Morris.

„Zavedením směrnice budou všechna balení na trhu standardizovaná a velmi si navzájem podobná a tím i mnohem jednodušší padělatelná,“ říká v rozhovoru pro deník E15 generální ředitel tuzemské pobočky Japan Tobacco Andrew Reay. „Nárůst o procentní bod na 4,6 procenta byl ale ovlivněn i nárůstem cigaretových cen,“ dodává.

Podle prvního dostupného průzkumu stoupl loni černý trh s cigaretami na

4,6 procenta.

Zatímco Japan Tobacco vychází z průzkumu založeného na sběru použitých cigaretových krabiček, tuzemská jednička Philip Morris vychází stejně jako ministerstvo financí z průzkumu KPMG, který

bude k dispozici na konci jara.

„Nelze vyloučit, že nelegální trh s cigaretami letos vykáže rostoucí trend,“ uvedl člen

představenstva Philip Morris ČR Tomáš Korkoš.

„V případě tabákové směrnice může být důvodem především výrazné zvětšení plochy pro zdravotní varování na úkor značek a dále zákaz výrobků s charakteristickou příchutí. Svou roli může sehrát i zvýšení spotřební daně na tabák od ledna letošního roku,“ podotýká.

Podle zatím poslední studie KPMG za rok 2014 se úroveň černého trhu v Česku výrazně nezměnila a činila zhruba 3,1 procenta spotřeby. Ani Celní správa nezaznamenala podle ministerstva financí za poslední tři roky výrazné výkyvy v objemu černého trhu.

Ministerstvo ani letos neočekává, že by po zvýšení spotřební daně a zavedení směrnice nelegální trh stoupl. Motivací přechodu spotřebitelů na černý trh bývá podle ministerstva většinou nižší cena pašovaných či falšovaných tabákových výrobků.

„Vzhledem k tomu, že směrnice EU o obalech ani takzvaný protikuřácký zákon nemají primárně na zvyšování ceny tabákových výrobků, není pravděpodobné, že by černý trh s tabákovými výrobky výrazně rostl,“ uvedla Kateřina Vaidišová z tiskového oddělení úřadu ministra Andreje Babiše.

Rozhovor s Andrewem Reayem čtěte v zítřejším vydání



Foto profimedia.cz

Stavebnictví i průmysl dál rostly

■ Růst bude letos pokračovat, ale pomalejším tempem.

Průmyslová výroba navázala na posilování z předchozího roku, meziroční růst byl ale nepatrně slabší – 4,4 procenta proti pěti z roku 2014. Úplně nejhorší měsíc pak byl prosinec, kdy výroba po očištění o vliv počtu pracovních dnů klesla o 1,7 procenta.

Podle analytika ING Bank Jakuba Seidlera byla průmyslová produkce od září negativně ovlivněna odstávkou provozů v jaderné elektrárně Dukovany a opravou chemičky Unipetrol po srpnové havárii. „Slabší prosincové hodnoty průmyslové produkce tak zatím není nutné interpretovat negativně.“

K růstu průmyslu za loňský rok přispěla tradičně nejvíce výroba motorových vozidel, přivěsů a návěsů, která posílila o 11,5 procenta.

Také stavebnictví potvrdilo nastartované pokrizové

oživení. Stavební produkce stoupla za celý rok o 5,5 procenta a v prosinci byla vyšší o 3,4 procenta. V obou případech se na růstu podílely zejména inženýrské stavby.

„Rychlému růstu inženýrského stavitelství pomohly veřejné zakázky a dočerpávání evropských fondů před koncem roku,“ uvedl ředitel analytické společnosti CEEC Research Jiří Vacek. Letos podle něho stavebnictví poroste i nadále. „Nicméně zvyšování výkonu bude pozvolnější a na rozdíl od loňského roku bude více taženo privátními investicemi.“

„Letos se uvidí, jestli stavebnictví obstojí i bez podpory evropských dotací. Důležité bude, zda pozemní stavitelství vykazovalo loni tak bezkrevný růst z podstaty věcí, nebo prostě proto, že firmy přeměrovaly kapacity kvůli dočerpávání evropských peněz do inženýrského stavitelství,“ doplnil hlavní ekonom finanční skupiny Roklen Lukáš Kovanda. /čtk/

Export vyšplhal ke čtyřem bilionům

Export tuzemských firem dosáhl loni rekordních 3,89 bilionu korun, meziročně o 7,2 procenta více. Závislost na vývozu do zemí Evropské unie přitom podle Českého statistického úřadu dál rostla, mířilo tam již 83,3 procenta zboží a služeb. Objem česko-německého zahraničního obchodu například poprvé prolomil hranici dvou bilionů korun. Naopak export do Ruska se propadl o 30,9 procenta.

„Data potvrzují výraznou konkurenceschopnost firem v oblasti exportu a schopnost udržet si pozice zejména na náročných evropských trzích. Částečně tomu nahrává nízké nastavený kurz koruny a na straně druhé proaktivní politika vlády v ekonomické diplomacii,“ uvedl mluvčí Svazu průmyslu a dopravy Milan Mostýn. Podle šetření svazu největší exportní a investiční potenciál vývozci vidí v zemích bývalého Sovětského svazu, v oblasti Dálného východu, Latinské Ameriky a Afriky.



KONEC ORIGINALITY. Většina krabičky bude potištěna odpudivými obrázky, ubude cigaret s příchutí, krabičky budou vypadat jedna jako druhá.

Unicorn expanduje do Afriky a Ameriky

■ IT specialisté z tuzemské skupiny Unicorn letos zapíchnou vlaječku na dva nové světadíly. Firma se navíc v tržbách dostala na magickou hranici dvou miliard korun.

Daniel Novák

Evropa začíná být pro skupinu Unicorn miliardáře Vladimíra Kováře malá. Firma tvořící software pro korporace a banky zvucných jmen proto plánuje expanzi na nové kontinenty.

„Již loni jsme začali pracovat na tom, abychom získali zakázky v Africe a v Severní i Jižní Americe,“ řekl deníku E15 generální ředitel Unicorn Systems Jan Jaroš.

Na africkém světadílu tuzemští programátoři sázejí zejména na klienty z energetiky a bankovníctví. Tedy v sektorech, v nichž má Unicorn velké zkušenosti. Zakázky z energetiky jsou lákadlem rovněž v Jižní Americe.

Unicorn má v současnosti rozložený byznys od západní Evropy až po Ukrajinu. Navzdory politické nestabilitě se Unicornu na ukrajinském trhu daří. Před rokem tam měl deset lidí, teď šedesát, příští rok tam plánuje mít 150 spolupracovníků.

„Působíme v Kyjevě a Ternopylu, tedy v západní části Ukrajiny,“ dodal šéf Unicorn Systems.

Již nyní se zahraničí podílí na tržbách Unicornu z jedenačtyřiceti procent. „Tento ukazatel do budoucna poroste. Nebudeme překvapení, když zahraničí bude dělat i šedesát procent celkových příjmů,“ doplnil Jaroš.

Loňské tržby celého Unicornu skončily těsně pod dvěma miliardami korun. Meziročně je to o třináct procent více. Když se k tomu připočte ještě sesterská firma Unicornu nazvaná Plus4U, tržby společnosti Vladimíra Kováře se dostávají na 2,5 miliardy.

Kovářova Plus4U posiluje v retailu

Zatímco Unicorn je silný hlavně v programování pro velké korporátní zákazníky, startuje Kovářova Plus4U mohutnou expanzi do retailu. A to nejen v podobě virtuálního operátora, který již funguje. Mezi strategické priority společnosti patří průnik mezi živnostníky, a to pomocí právě spouštěné aplikace. Ta mimo jiné umožní rychlé vystavování a příjem faktur, vytvoří daňové přiznání nebo zařídí kontrolní hlášení k dani z přidané hodnoty. Další klíčovou oblastí pro expanzi Plus4U bude aplikace vytvořená pro lékařské ambulance. Systém umožňující například vedení agendy k pacientům nebo evidenci lékařských zpráv čeká v dubnu nasazení v testovacím režimu do prvních třiceti ambulančí.

RYOR DÁL ROSTE



Foto: čtk

NOVÁ HALA. Výrobce kosmetiky Ryor v Kyšicích na Kladensku rozšíří výrobu. Plánuje investovat více než deset milionů korun především do budování nové výrobní a skladové haly i do nákupu zařízení. Letošní obrát společnosti by podle obchodní ředitelky měl být zhruba 135 milionů korun, přibližně o tři procenta více než loni. /čtk/

Rafaj výrazně snížil pokuty stavbařům za kartel

Jan Šindelář

Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Petr Rafaj výrazně snížil pokuty sedmi stavebním firmám za údajný kartel. Jejich vinu ale potvrdil. Stamilionové pokuty rozdál úřad na podzim, nejvíce měla zaplatit Skanska,

celkem téměř 650 milionů. Nově má zaplatit 530 milionů. Server E15 má rozhodnutí předsedy úřadu k dispozici.

Společnostem se tak částečně vyplatilo, že podaly rozklad k předsedovi úřadu, ač pokuta stále patří vůbec k nejvyšším. „Napadené rozhodnutí může z velké části

obstát, upravil jsem pouze výši uložených pokut a korigoval některé závěry úřadu,“ napsal Rafaj firmám. Ty se podle informací E15.cz chtějí soudit o úplnou neplatnost pokut. Firmy podle antimonopolního úřadu koordinovaly v letech 2006–2008 postup při získávání zakázek. **Více E15.cz**

Krátce

Z Olomouce do Šumperka nejen motoráky

Až 160kilometrovou rychlostí by měly po roce 2020 jezdit vlaky po železniční trati z Olomouce do Šumperka, jejíž modernizaci za více než pět miliard korun připravuje Správa železniční dopravní cesty.

Cestovní kancelář Akvila Travel skončila

Krajský soud v Ostravě zahájil insolvenční řízení s cestovní kanceláří Akvila Travel. Její dluhy překročily 16 milionů korun. Cestovka už skončila, protože nezískala pojištění proti úpadku. /čtk/

A161001677

INZERCE

OBROVSKÉ VÝHODY
pro naše zákazníky

Zdarma Zákaznická karta nabitá slevami

Naše výhody ani v zimě nemrznou, čerpejte s námi slevy po celý rok.
cestování – sport – kultura – wellness – volný čas
www.ppas.cz **840 555 333**

**PRAŽSKÁ
PLYNÁRENSKÁ**

Spojení energií i služeb

Ceny umění začaly zase růst



Foto: čtk

■ Galerie Kodl, která stála za loňskými aukčními rekordy výtvarného umění, loni zvedla obrat o 46 procent. Kromě osvědčené české moderny roste zájem i o poválečné a současné umění.

Jan Stuchlík

Galerie Kodl loni potvrdila své výjimečné postavení mezi českými aukčními sí-

němi. Celkový obrat z aukcí vyšroubovala na 263,5 milionu korun. Proti roku 2014, kdy se mezi českými aukčními síněmi umístila na prvním místě, zvedla firma Martina Kodla obrat o 83 milionů korun, což byl růst o 46 procent.

Čtyři obrazy se v aukcích pořádaných Galeríí Kodl přehoupaly přes deset milionů korun. Nejúspěšnější byl obraz Emila Filly Pařížské zátiší, který se vydražil za 13,6 milionu korun. „Vydražili jsme 51 položek za více než milion korun. Prodalí jsme 90 procent nabízených ob-

razů a naše aukční výstavy navštívily tisíce milovníků umění,“ hodnotí loňský rok Martin Kodl.

Zatímco v roce 2014 sběratelé umění přihazovali na aukcích váhavěji, loni už zase ceny rostly. „Vysoké ceny českého výtvarného umění jsou jakýmsi předznamenáním zvýšeného zájmu široké veřejnosti o umění jako takové. Letošní rok bude ekonomicky pozitivní. Budou se nabízet výjimečné obrazy a některé z nich jistě zaznamenají i výjimečné ceny,“ dodává úspěšný galerista.

Nejdražším dílům stále dominují autoři české moderny. Nicméně podle galeristů roste zájem také o poválečné české umění. Na

ÚSPĚCH. Galerie Kodl loni vydražila čtyři obrazy s cenou přes deset milionů korun.

současné autory se i proto stále více orientuje 1. Art Consulting Jiřího Rybáře, která je podepsaná pod dosavadními českými absolutními aukčními rekordy. Loni Rybářově galerii klesl obrat ze 120 zhruba na 70 milionů korun.

„Loňský rok byl slušný, i když jsme nedražili superdrahá díla. Už od roku 2014 se zaměřujeme na současné umění. Díla do aukcí získáváme přímo od autorů. Zatím se nám vždy podařilo vybrat taková, která potvrdila oprávněnost cenových požadavků autorů při prodejích přímo v ateliérech,“ říká Rybář.

V trendu zařazování současných umělců do svých aukcí hodlá Rybář pokračovat. Rekordy by měly padat u autorů, jejichž díla se dosud prodávala pod milionem korun.

1. Art Consulting posílí

Galerista Jiří Rybář připravuje firmu 1. Art Consulting na vstup nových majitelů. „Letošní rok bude pro nás zlomový,“ říká galerista, který loni oslavil 70. narozeniny. Nový kapitál má pomoci firmu dál posunout. Větší finanční zázemí by se mělo projevit v nabídce děl na aukcích, ve výsledcích aukcí i v samotných prostorech Topičova salonu, což je pražská adresa firmy. Do budoucna by Rybář rád jednotlivé aukce zaměřoval vždy na jeden druh umění, ať už půjde o modernu, nebo o poválečné umění. Chce tím vyjít vstříc sběratelům, kteří se stále více specializují.

Na soukromý kapitál čekají IT i zpracovatelé

■ Omezený počet příležitostí zvyšuje konkurenci mezi investory.

Markéta Žížková

Letošní rok přinese private equity fondům silné investič-

ní příležitosti. Potenciál se skrývá především v sektorech jako IT, spotřebitelský nebo zpracovatelský průmysl, domnívají se odborníci z Czech Private Equity and Venture Capital Association. Dojít by mohlo i na významnější jednotlivé transakce ve finančních službách

a maloobchodu, doplnil Pavel Falout z oddělení Deals společnosti KPMG.

Za optimistickými výhledy stojí rostoucí ekonomika i pokračující aktivity fundraisingu některých fondů působících v Česku. Svou roli budou hrát i státní pobídky. „Rok 2015 byl pro naše

poradenské aktivity v oblasti fúzí a akvizic velmi dobrý. V lednu tento pozitivní trend pokračoval díky silné ekonomice, zdravé finanční situaci firm a dostupnosti bankovního financování,“ popsal partner v oddělení finančního poradenství společnosti Deloitte Garret Byrne. „Již víme o dvou transakcích v oblasti private equity během ledna. TA Associates, která vstoupila do společnosti W. A. G., dále pak CEE Equity, která investovala do Energy 21. V Deloitte vnímáme řadu dalších aktivit private equity fondů,“ udal příklad Byrne.

Překážkou by naopak mohl být nedostatek možností pro investice. „Stejně jako v roce 2015 i letos lze očekávat, že limitem pro uzavřené transakce bude právě množství investičních příležitostí,“ uvedl k tomu Falout. Konkurence mezi investory podle něj zjevně roste. „Jedním z rizik by mohla být změna úrokových sazeb, která by zdražila financování. V případě atraktivní příležitosti bude ovšem dopad, i díky velkému množství investorů na trhu, spíše omezený,“ uvedl Falout.

KONFERENCE LEADERSHIP PRAHA 2016

Rudolfinum
29.3.2016 17:00 2 500 Kč

Zajímá vás téma leadershipu? Chcete umět motivovat sebe i ostatní? Konference LEADERSHIP PRAHA 2016 vám přináší špičkové řečníky, svižné a úderné přednášky, inspirativní prostředí a networkingový večírek.



Magda Vášáryová

Oceňovaná herečka. Velvyslankyně a diplomatka. Zakladatelka a předsedkyně Slovak Foreign Policy Affairs. Zakladatelka organizace VIA CULTURA.



Jiří Hlavatý

Generální ředitel a majitel společnosti Juta, a.s. Se 14 závodů zaměstnává přes 2.000 lidí a expanduje do 64 zemí. V roce 2013 získal ocenění podnikatel roku.



Carlo Capalbo

Italský manažer, zakladatel pražského mezinárodního maratonu a společnosti Run Czech. Popularizátor běhu v České republice.



Ondřej Krátký

Spoluzakladatel oceňovaného českého start-upu Liftago.



Ivan Liška

Ředitel bavorského baletu. Choreograf a baletní mistr. Držitel nejprestižnějšího německého ocenění v oboru.



Nora Kurzová

Vedoucí právnička v mezinárodní společnosti Tyco, stand-up komička.



Petr Ludwig

Zakladatel a ředitel GrowJOB Institute, autor bestselleru Konec prokrastinace, jedné z nejrychleji prodávaných knih v ČR.



Tomáš Salomon

Předseda představenstva České spořitelny. Iniciátor projektu pro vznik platformy na realizaci mobilních plateb v ČR, spoluzakladatel Mopet CZ.

To vše v nádherných prostorách pražského Rudolfinu s lidmi, kteří mají zájem se v oblasti leadershipu posouvat vpřed.

Registrujte se na www.leadership-praha.cz

Bankovky s vysokou hodnotou jsou v ohrožení

■ Užitek pro společnost mají mizivý, naopak pro organizovaný zločin jsou nejhodnotnější bankovky nenahraditelné.

Zdeněk Pečený

Bankovky v hodnotě 500 eur či pět tisíc korun nepatří v době digitálního placení a bezkontaktních karet k doplňkům peněženek běžných spotřebitelů. Naopak je mají v oblíbě teroristi, drogové kartely a neplatiči daní. Po zrušení bankovek s nejvyšším nominálem aktuálně volá studie Harvard Kennedy School sepsaná bývalým šéfem banky Standard Chartered Peterem Sandsem.

Studie tvrdí, že nelegální hotovostní transfery dosahují dvou bilionů dolarů ročně. „Bankovky s vysokým nominálem hrají minimální roli ve fungování legální ekonomiky, jsou ale naprosto zásadní pro nelegální aktivity,“ říká Sands, který se snaží přimět země skupiny G20, aby téma projednaly před zářijovým summitem v Číně. „Státy paradoxně

dávají zločincům tyto prostředky k dispozici.“

Už i Evropská unie a další mezinárodní organizace se snaží omezit používání bankovek s vysokým nominálem, jako je například švýcar-

Nelegální hotovostní transfery dosahují

2

bilionů dolarů ročně, tvrdí studie Harvard Kennedy School.

ská tisícifrankovka (přes 24 tisíc korun). Ale i česká pětistovka svou hodnotou překonává nejvyšší bankovky v oběhu ve Velké Británii či Spojených státech.

Donedávna byly tyto aktivity limitovány na jednotlivé země. Třeba Velká Británie před šesti lety zakázala bankám používat pětiseturovku. Minulý týden však i Evropská komise uvedla, že zahájí vyšetřování role pětiseturové bankovky ve financování terorismu. Snahy rušit tyto bankovky ale budou narážet na

odpor i jinde než u teroristů a podvodníků. Řada obyvatel to vnímá jako další krok k bezhotovostní společnosti, která dá bankám a vládám větší kontrolu nad majetkem občanů.

„Kriminálkům tyto bankovky vyhovují kvůli jednoduchému transportu,“ citoval nedávno deník Financial Times Davida Lewise z agentury FATE, kterou založila skupina G7 pro boj s latinskoamerickými drogovými kartely. Pro představu, 10 milionů korun v pětiseturových bankovkách váží necelých 700 gramů a vejde se do větší obálky. Stejná částka ve dvacetidolarovkách už váží 22 kilogramů.



HLASY SÍLÍ. Názorů, že bankovky s vysokou nominální i reálnou hodnotou by měly být zrušeny, přibývá. Na snímku je balík tisícifrankových bankovek v bezpečí švýcarského finančního ústavu Zürcher Kantonalbank.

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 8. 2. 2016

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	17,205
Čína	1	3,710
Dánsko	1	3,626
EMU	1	27,060
Chorvatsko	1	3,541
Japonsko	100	20,954
Kanada	1	17,470
Maďarsko	100	8,709
Norsko	1	2,820
Polsko	1	6,100
Rusko	100	31,523
Švédsko	1	2,869
Švýcarsko	1	24,484
Turecko	1	8,272
USA	1	24,379
Velká Británie	1	35,013

Akcie na pražské burze

8. 2. 2016

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	56,30	-5,38
ČEZ	382,20	-3,24
Erste Bank	627,00	-9,00
Fortuna	103,00	6,19
Kofola	479,00	-0,62
KB	5200,00	-1,89
NWR	0,07	0,00
O2 CR	241,00	-0,90
Pegas	715,10	-0,28
Philip Mor. ČR	12 700,00	-1,14
PLG	207,20	-0,14
TATRY	631,60	0,00
Unipetrol	157,95	0,61
VIG	577,30	-3,85
Celkový objem (v tisících korun)	660 057,13	

Krátce

Indický HDP zpomalil růst

Indická ekonomika ve třetím fiskálním čtvrtletí rostla tempem 7,3 procenta, a zpomalila tak ze 7,7 procenta, což je po zpřesnění dat růst za předchozí čtvrtletí. Třetí největší ekonomika v Asii tak znovu vykazala lepší výkon než Čína, která ve stejném čtvrtletí zvolnila tempo na 6,8 procenta.

Ford chystá montážní závod v Mexiku

Americká automobilka Ford Motor plánuje postavit nový montážní závod v Mexiku, rozšířit stávající továrnu

nedaleko hlavního města a zvýšit výrobní kapacitu v zemi. Nový komplex postaví Ford v San Luis Potosí. Výstavba začne letos a náklady přesáhnou jednu miliardu dolarů.

Hasbro stoupily tržby díky filmům

Americký výrobce hraček Hasbro vykázal nejprudší nárůst tržeb za pět let. Firma těžila z poptávky po hračkách založených na filmech Star Wars: Síla se probouzí a Jurský svět. Čisté příjmy stoupily o téměř 13 procent na 1,47 miliardy dolarů. Zisk vzrostl o tři procenta na 176 milionů. /čtk/

Evropská bankovní panika smetla i Prahu

Jaroslav Bukovský

Pražská akciová burza zažila v pondělí svůj nejhorší letošní pád. Index PX ztratil takřka 3,6 procenta. Rovnou miliardu eur ztratila v pondělí na své burzovní hodnotě rakouská banka Erste. Stalo se tak po devítiprocentním pádu jejích akcií v důsledku burzovní paniky napříč evropskými parkety. V nemilosti investorů skončily především finanční tituly, nedaleko od desetiprocentní ztráty uzavřel včerejší obchodní den

bankovní sektor v Německu i v Rakousku.

„Výprodej akcií bank se odehrál bez jakýchkoliv fundamentálních kurzotvorných zpráv,“ zdůrazňuje panický charakter propadu analytik Patria Online Petr Pavel. Akcie Erste v Praze kopírovaly svůj tragický osud na rakouském trhu. „Titul zřejmě doháněl ztráty evropského bankovního sektoru v poslední době,“ soudí analytik Fio banky Pavel Hadroušek.

Z hlediska Evropy nebyla ztráta pražské burzy zdaleka



Foto profimedia.cz

nejhorší. Hlavní propad zažily jihoevropské trhy, ztráty italské i španělské burzy dosáhly bezmála pěti procent, obdobné krveprolití zažil především kvůli Erste i vídeňský trh.

VÍTĚZ DNE. Z nervozity na globálních finančních trzích těží japonský jen. Vůči dolaru posílil na 15měsíční maximum. Japonský akciový index Nikkei zakončil obchodování jako jeden z mála indexů v plusu.

Bohatí Rusové blázní po luxusních autech

Ruský automobilový trh se v uplynulých měsících téměř zhroutil, přesto si někteří výrobci prémiových a superluxusních vozů mnuli ruce. Movití Rusové ukládali svoje finance do jejich aut.

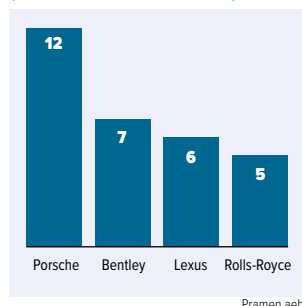
Jaroslav Matějka

Značkám Bentley, Rolls-Royce, Porsche a Lexus loni rostly prodeje na zdecimovaném ruském trhu. V případě německé značky dokonce dvouciferně. A pokračovalo to i letos. Podle Asociace evropského byznysu vyletěly prodeje sportáků ze Stuttgartu v lednu v meziročním srovnání o 60 procent a japonskému Lexusu o 57 procent.

Přitom celkový trh s novými osobními automobily se v prvním měsíci letošního roku propadl v Rusku ve srovnání se stejným obdobím 2015 v průměru o 28 procent na 83 tisíc aut podle gazeta.ru.

„I v krizi jsou lidé, kteří mají hodně peněz,“ řekl analytik VTB Capital Vladimír Běspalov. „A pochopili,

Růst prodeje luxusních aut v Rusku v roce 2015
(meziroční změna v %)



že nastala ta správná doba na nákup drahého automobilu.“

Majetní Rusové v posledních měsících neváhali za luxusní vozy utrácet vysoké částky především proto, že raději uloží svoje jmění do nich, než by drželi nestabilní rubl. Ruská měna loni ztratila 20 procent své hodnoty. A také proto, že v Rusku hodnota prémiových a ultraluxusních vozů

nepadá rychle jako třeba v západní Evropě.

Tohle si ale nemůže dovolit každý. I proto se v zemi loni prodalo pouze 1,6 milionu nových osobních a lehkých užitkových aut. To bylo o polovinu méně než tři roky předtím, kdy patřil místní trh k největším v Evropě.

V meziročním srovnání si ruský trh podle Asociace evropského byznysu pohoršil o 35,7 procenta. Spadl tak na nejnižší úroveň od roku 2009. Malý zájem o vozy masových značek způsobil propad reálných mezd, které v loňském roce klesly o 9,5 procenta.

Cena sedanu Lada Granta, nejprodávějšího vozu na ruském trhu, začíná na 369 tisíc rublů (118 tisíc korun). Průměrná mzda v zemi je ale 42 684 rublů. Pro naprostou většinu Rusů, kteří kvůli krizi v loňském roce odkládali nákupy, tak i pořízení lidové lada zůstalo jen snem.



Foto profimedia.cz

Rusko nabídne dolarové bondy

Jaroslav Bukovský

Rusko jde poprvé od anexe Krymu se svou kůží na západní trhy. Investorům z řad velkých hráčů plánuje Moskva nabídnout své dluhopisy za několik miliard dolarů. Rusko tak hodlá využít podstatně nižších úrokových sazeb na vyspělých trzích, ale i silících sázek na brzké ukončení hospodářských sankcí vůči své ekonomice. Západní investoři totiž nakupují ruské dolarové bondy se stále větším apetitem. Zatímco během poslední obdobné transakce před třemi lety chtěli investoři za desetiletou půjčku Moskvě v tvrdé měně roční úrok kolem pěti procent, nyní žádají o desetinu méně. „Vzhledem k výnosovému marasmu si dluhopis oceněný výnosem kolem 4,5 procenta umístění jistě najde,“ soudí analytik Consequ Martin Lobotka.

Moskva naposledy předhodila vyspělým trhům své dolarové dluhopisy v roce 2013. Tehdejší emise vynesla sedm miliard dolarů, nyní se Rusko podle svého ministerstva financí obrátilo na 25 západních investičních

bank s předběžnou nabídkou papírů v objemu kolem tří miliard. Oproti financování v domácí měně Moskva výrazně ušetří, desetiletý dluhopis vydaný v rublu totiž vládu ročně vyjde dvakrát dražší.

„Podstatné pro úspěch emise bude to, jak se Západ vyrovná se sankcemi. Ty se sice netýkají vlády, ale vzhledem k jejím vazbám na sankcemi dotčené insti-

Nabídkou dluhopisů v objemu kolem 3 miliard dolarů Rusko otestuje náladu na západních trzích.

tuce je možné, že se alespoň část těchto peněz může dostat právě do těchto rukou. Pokud Evropská unie spolu s USA vyvinou neformální tlak na finanční instituce, může být poptávka ze Západu nízká,“ dodává Lobotka.

Rusko se potýká se sankcemi od roku 2014, v souvislosti s nimi se zhoršilo hospodaření řady ruských firem v čele s bankami. Cenový kolaps komoditního trhu navíc prudce ubral z příjmů státního rozpočtu, Moskva tak v poslední době hledá čerstvé příjmy. Součástí je vedle cizích zdrojů i privatizační plán počítající s prodejem podílů v klíčových státních firmách.

Bill Clinton se pustil do Sanderse

■ Manžel prezident-ské kandidátky označuje jejího rivala za chladnokrevného populistu.

Marian Hronek

Když se během prvních primárek Demokratické strany v Iowě ukázalo, že pozice dosud suverénní adeptky na kandidaturu do Bílého domu Hillary Clintonové

není až tak neotřesitelná, zavládl v jejím táboře zmatek. Proti nečekanému rivalovi své ženy Bernie-mu Sandersovi tak rázně vystoupil bývalý americký prezident. „Když děláte revoluci, nemůžete se příliš zatěžovat fakty,“ řekl Bill Clinton jízlivě na adresu demokratického kandidáta. Oponenta své ženy líčí jako pokryteckého, nečestného a „hermeticky izolovaného“. Clinton zpočátku svůj proslov k studentům v New

Hampshire pojal jako svědectví o neobyčejných státnických schopnostech své ženy. Ze suchopárné přednášky se ale během několika minut stal rozhořčený útok na Sanderse. Clinton připomněl, jak se loni Sandersův volební tým zmocnil důvěrných předvolebních údajů Clintonové. „Je to, jako byste ukradli auto jen proto, že v zapalování byly klíčky,“ prohlásil.

Rozhořčení manžela demokratické kandidátky pramení mimo jiné z toho, že se Sanders staví do role bojovníka proti zlořádům kapitalismu, přestože jako politický veterán musí sám dobře vědět, jak to v politice chodí. „Sám se účastnil jistých sponzorských setkání Demokratické strany, plné lobbistů,“ dodal Clinton. „Když jsem ho tam viděl, málem jsem překvapením spadl ze židle.“

„Kdo se mnou nesouhlasí, ten je nástrojem současného systému.“ Tato věta je podle Clintonova názoru nejkřiklavější příklad Sandersovy laciné snahy odbýt jakoukoli kritiku.

Za nejhorší morální poklesek Sandersova volebního týmu Clinton označil chladnokrevné přizpůsobování se voličské poptávce v New Hampshire: „Bernie si z místních novin vybral to málo, co na něm viděl jako pozitivní, a použil to ve vlastních projevech,“ skončil Clinton s rivalem své ženy.



Foto Reuters

KUDY POVEDE? Orbán včera v Budapešti mimo jiné navrhl spojit východ Polska a Maďarska čtyřproudou dálnicí. Uvedla to maďarská agentura MTI, aniž by se zmínila, že obě země nemají společnou hranici. Dálnice by musela vést přes Slovensko či Ukrajinu.

Orbán vyjádřil Szydlové solidaritu

Maďarský premiér Viktor Orbán včera ujistil svou polskou kolegyni Beatu Szydlovou o solidaritě Budapešti, která se staví proti uplatňování „dvojiho metru“ ze strany jiných evropských zemí a evropských institucí a proti jakékoli jiné „hanebnosti“ vůči Polsku. Zároveň vyběhl k posílení spolupráce ve visegrádské skupině.

Szydlová Orbána ujistila o polské ochotě k užší politické a ekonomické spolupráci „s našimi maďarskými bratry“. Zdůraznila také, že je zapotřebí, aby visegrádská skupina měla společné stanovisko k britských požadavkům na reformy Evropské unie. To má být na programu visegrádského summitu příští týden v Praze. /čtk/



Foto Reuters

S EXPREZIDENTEM. Hillary Clintonová má nyní velkou oporu ve svém exprezidentském manželovi. Snímek je z města Noshua, jedné z jejích zastávek během kampaně ve státě New Hampshire.

Češi lavinu nestrhli, zjistila policie

■ Konečná zpráva tyrolské policie potvrdila předběžné soudy – sněhová masa se utrhla sama.

Rakouská alpská policie dokončila pod štítem Geier vyšetřování sobotní tragické výpravy českých turistů,

při níž kvůli pádu laviny zemřelo pět z nich. Dospěla přitom k závěru, že lavina se s největší pravděpodobností utrhla sama.

Tragédie se odehrála ve Wattenbergu v Tuxských Alpách poblíž Innsbrucku. Skupina Čechů stoupala z chaty Lizumer Hütte ve výšce 2019 metrů na vrchol

Geieru, přes 2800 metrů vysokou horu. Podle lavinové služby tyrolské vlády byli všichni účastníci výpravy dobře vybaveni. V místě dramatu se v osudové chvíli pohybovalo 20 osob a lavina zasáhla 13 z nich. Tři zasypana částečně, zbývajících deset pak zcela. Všichni mrtví patřili ke zcela zasypaným.

Rakouská média se nadále věnují tomu, zda Češi situaci nepodcenili. Známý český freerider Robin Kaleta, který výlet pro část skupiny organizoval, pochyby odmítl s tím, že jeho lidé učinili pro zajištění bezpečnosti naprosto vše. Chatař Anton Nigg ale uvedl, že je opakovaně varoval, aby se na túru nevy-

dávali. „Každý host ode mne vždycky dostává lavinovou zprávu a také můj komentář. Řekl jsem jim, že já bych tam nešel,“ citoval Nigga list Der Kurier.

Zatímco přeživší Češi již odjeli do vlasti, v Rakousku dále zůstávají těla pěti obětí, repatriována budou zřejmě v závěru týdne. /čtk/

Merkelová slíbila Turecku pomoc s tisíci uprchlíků

■ Spolková kancléřka jednala v Turecku o plnění dohody mezi Ankarou a EU o zpomalení proudu běženců do Evropy.

Německo a Turecko okamžitě zahájí společnou akci na pomoc syrským uprchlíkům, kteří se po ofenzivě na Aleppo z minulého týdne nahromadili u tureckých hranic. Německo poskytne technickou pomoc a Turecko záchranné složky. Včera to v Ankaře dohodla německá kancléřka Angela Merkelová během svých jednání

s tureckým prezidentem Recepem Tayyipem Erdoganem a premiérem Ahmetem Davutogluem.

„Za poslední dny jsme zděšení a šokováni utrpením desítek tisíc lidí při bombových útocích a také bombovými útoky, které přicházejí z ruské strany,“ řekla Merkelová.

Přes 30 tisíc syrských uprchlíků se nahromadilo u turecké hranice, když minulý týden utekli

před ofenzivou jednotek syrské vlády a Ruska proti opozičním silám v oblasti Aleppo. Ankara v těchto dnech přijala asi 15 tisíc uprchlíků, pak hranice uzavřela a pouští jen nemocné či zraněné.

Merkelová se s Davutogluem také shodla, že oba budou žádat nasazení jednotek NATO v boji proti pašerákům lidí v moři mezi Řeckem a Tureckem. O tom by měli hovořit ministři obrany aliance na nadcházejícím zasedání. /čtk/

Více než
30 tisíc

syrských uprchlíků se nahromadilo u turecké hranice poté, co Rusko a vládní síly začaly s nálety na Aleppo.

Krátce

Irák se připravuje na bitvu o Mosul

Irácká armáda se chystá dobýt město Mosul na severu země a posílá tisíce vojáků na svou základnu u nedalekého Machmúru. Ozbrojená IS obsadila Mosul v červnu 2014. Irácký premiér Hajdar Abádí potvrdil, že po osvobození města Ramadí je nyní na řadě Mosul.



čes přivítali Číňané mnoha ohňostroji, rachejtlemi a petardami, potrvá do 27. ledna 2017.

Číňané slaví lunární Nový rok – rok Opice

Číňané včera zaplnili budhistické a taoistické chrámy, kam se přišli pomodlit za pevné zdraví a prosperitu v novém lunárním roce. Mnoho dalších obyvatel Číny lunární Nový rok slavilo na tradičních poutích v městských parcích. Rok Opice, který již v neděli ve-

Obama požádal o peníze na boj proti viru zika

Americký prezident Barack Obama požádal Kongres o 1,8 miliardy dolarů na boj proti šíření viru zika. Peníze mají být využity na výzkum i kontrolu šíření komárů, kteří jsou přenašeči viru, řekl. /čtk/

Fajád vyměněný za Čechy byl opět zadržen

■ Z české vazby propuštěný Alí Fajád už zase sedí. Tentokrát v Bejrútu.

Rodina Libanonce Alího Fajáda, který byl zřejmě součástí výměny za pěti Čechů zadržovaných donedávna

v Libanonu, včera veřejně odsuzovala jeho zadržení v jeho vlasti. Podle serveru Naharnet uspořádali jeho příbuzní a stoupenci protest v Bejrútu a žádají, aby byl propuštěn. Alí Fajád je znám v Libanonu také pod jménem Alí Amín. Podle serveru byl zadržen v libanonské metro-

poli minulý týden poté, co se vrátil z Česka.

Protest proti Fajádově zadržení se konal před bejrútským palácem spravedlnosti. Fajád se minulý týden dostal na svobodu v Česku díky dohodě, která umožnila propustit Čechy, kteří byli zadrženi v údolí Bikáa loni

v červenci. Zpět do ČR odletěli 4. února.

Fajád a další dva muži byli v Česku ve vazbě od dubna 2014 a čelili obvinění ze spolupráce s teroristy. O Fajádovo vydání, které povolil soud, požádaly USA, kde mu hrozí až doživotí. Američané tvrdí, že Fajád

a jeho spolupracovníci chtěli prodat kokain a zbraně americkým vládním agentům, kteří předstírali, že jsou členy kolumbijské teroristické organizace FARC. Americký velvyslanec v Praze označil rozhodnutí ČR Fajáda do USA nevydat za šokující. /čtk/

Sledujte E15.cz

A161001667

INZERCE

Deník E15 a jeho speciály

E15

Zpravodajský deník E15 patří již od roku 2007 mezi nejrespektovanější názorová média. Společně s webem E15.cz je komplexním zdrojem zpráv z domácí a světové ekonomiky, politiky, byznysu a financí. Deník E15 je distribuován bezplatně do státních a od

podzimu 2010 je i ve volném prodeji na dalších vybraných obchodních místech. Každý týden ve stojanech deníku E15 také naleznete vždy jeden z jeho speciálů – lifestyleový magazín ZEN či jeden z odborných magazínů – Právo & Byznys, Real-immo nebo Český export.





HLAD. Jemencům kvůli válce a blokadě chybějí základní potraviny.

Jemenci trpí za nezájmu světa

■ V Jemenu před pěti lety odstartovala **jedna z revolucí arabského jara**, hlavní cíl protestujících byl splněn. Režim padl, v zemi ale panuje válka a větší bída než před počátkem povstání.

Karolína Flaszová

Světová pozornost je soustředěná na Sýrii a dění na výspě Arabského poloostrova téměř nikoho nezajímá. Od loňské eskalace konfliktu mezi vládou a šiitskými povstanci přitom v zemi padlo přinejmenším tři tisíce civilistů. OSN odhaduje, že čtyři pětiny populace země, tedy více než dvacet milionů lidí, potřebují humanitární asistenci. To je o pět milionů více než před rokem.

Za posledních deset měsíců prchlo před boji na 170 tisíc lidí, dalších 2,5 milionu opustilo své domovy a hledá útočiště jinde v zemi. „Jemen po pěti měsících vypadá jako Sýrie po pěti letech,“ poznamenal už po letní návštěvě rozvaleného státu šéf Mezinárodního výboru Červeného kříže Peter Maurer.

Humanitární potíže zhoršuje námořní embargo, které na jemenské přístavy uvalila koalice vedená Saúdskou Arábií ve snaze odštíhnout

povstalice od přívodu zbraní. Země přitom dovážela více než 90 procent potravin, nyní se tak potýká s vážnými výpadky základního zboží a růstem cen. Distribuci navíc komplikuje nedostatek pohonných hmot a boji poničená infrastruktura. Nafta je potřebná i k provozu pump čerpajících pitnou vodu z velké hloubky, část obyvatel je tak nyní odkázána na rizikové zdroje.

„Nedostatek potravin a podvýživa dosáhly vysoce



STRACH. Za deset měsíců prchlo před boji na 170 tisíc lidí, dalších 2,5 milionu opustilo své domovy a hledá útočiště jinde v zemi.

kritického bodu,“ uvedl koncem ledna zástupce Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO) Saláh Elhadž Hasan. Podle organizace je nezbytné poskytnout Jemencům pomoc s produkcí vlastních potravin, aby klesla jejich závislost na importu.

Obyvatelé přitom nemají příliš nadějných vyhlídek na mír. Země je rozdělená historicky, kmenově i nábožensky, urovnání konfliktu tak bude velmi obtížné. Vše navíc komplikuje fakt, že Jemen je jedno z bojišť ve válce mezi ústředními regionálními rivaly. „Aby bylo možné dosáhnout v Jemenu míru, muselo by být dosaženo konsenzu alespoň mezi Saúdskou Arábií a Íránem,“ citoval časopis Time jemenského analytika Fareu al-Muslímiho.

Rijád v zemi loni v březnu intervenoval, jelikož ji považuje za součást své sféry vlivu. Nechce, aby v ní rostl vliv Teheránu, který je spojován s pomocí povstalcům. Tato podpora je přitom podle expertů omezená a existují spekulace, že Peršané byli téměř připraveni se své role v Jemenu zcela vzdát. Nové napětí ve vztazích s rivalem je ale přimělo tento úmysl přehodnotit. Podle některých zdrojů považuje Írán válku v Jemenu za levný způsob, jak držet Saúdskou Arábií zabředlou v konfliktu, který se pro ni nevyvíjí jednoznačně úspěšně.

Experti podotýkají, že angažmá je pro její rozpočet obzvlášť velkou zátěží v době nízkých světových cen ropy. „Je to velice drahá válka a nikdo samozřejmě neví, co se letos stane. Saúdové budou možná nuceni volit mezi válkou a dovozem zbraní,“ řekl serveru Vice News Anthony Cordesman

ze Střediska pro strategická a mezinárodní studia ve Washingtonu.

Válka v Jemenu však není jen regionální problém, představuje bezpečnostní riziko celosvětového významu. V zemi byla už před vyhocením situace etablovaná al-Káida, kolaps státního aparátu jí ještě nahrává. Ze stejného důvodu je stát snadným terčem pro Islámský stát.

Od demonstrací k válce

Na konci ledna 2011 začaly tisíce lidí inspirovaných děním v Tunisku požadovat odstoupení prezidenta Alího Abdalláha Sáliha. Politik vládnoucí 32 let nabízel ústupky, ale opakovaně si na poslední chvíli rozmyslel rezignaci. Situace se postupně dramatizovala, přibývali mrtví, v červnu byl prezident zraněn při útoku na jeho palác v San'á. Sálih nakonec dohodu o předání moci podepsal v listopadu. Definitivně skončil až v únoru následujícího roku, kdy předal pravomoci nově zvolenému Abdar Rabbúovi Mansúrovi Hádímu. Ten byl jediným kandidátem a měl zem přechodně vést dva roky, v lednu 2014 mu však byl mandát o rok prodloužen. V zemi se mezitím stupňoval chaos, šiitští povstalci postupovali ze severu na jih. Hádí před nimi loni v březnu prchl do Saúdské Arábie, která v zemi od té doby proti povstalcům zasahuje. V září se vrátil do Adenu, který má vláda od léta pod kontrolou, San'á ale dosud drží povstalci.

Rijád čelí nařčením z válečných zločinů

■ Válečné akce Saúdské Arábie v Jemenu má prošetřit nezávislá mezinárodní mise.

Karolína Flaszová

Saúdská Arábie kvůli svému angažmá v Jemenu dostává stále častěji výtky nejen za námořní blokádu zhoršující humanitární situaci. Kritici tvrdí, že se v zemi v poměrně rozsáhlém měřítku dopouští násilí na civilistech. Podle některých názorů může její počínání zahrnovat i válečné zločiny.

OSN ve zprávě zveřejněné na konci ledna uvedla, že koalice vedená ropnou velmocí podniká na civilní cíle rozsáhlé a systematické letecké útoky, které porušují mezinárodní právo. Její panel expertů mimo jiné dospěl k závěru, že šedesát procent obětí z řad nevojáků usmrtily zbraně vypuštěné ze vzduchu.

Podle něj Rijád během svého angažmá mimo jiné bombardoval veřejná shromáždění včetně svateb, osobní vozidla i autobusy, zdravotnická zařízení, školy, mešity, trhy i tábory pro uprchlíky. „Panel v souvislosti s porušováním mezinárodního humanitárního práva zdokumentoval 119 ko-

aličních výpadů,“ píše se ve zprávě. Z rozsáhlého násilí na civilistech jsou obviňováni i povstalci. Podle dokumentu ničí domy i nemocnice, používají uprchlíky jako živé štíty a systematicky upírají lidem přístup k potravinám a vodě.

Organizace Human Rights Watch viní Saúdskou Arabii z užívání kazetových bomb. Kritickou zprávu vydalo i sdružení Amnesty International, které na podzim vyzvalo ke zrušení dodávek určitých zbraní členům koalice. V Británii se v tomto směru po publikaci materiálu OSN angažuje i parlamentní výbor pro mezinárodní rozvoj.

„Potřebujeme nezávislou mezinárodní vyšetřovací misi, která odhalí pravdu. Do té doby bychom měli přestat prodávat zbraně Saúdské Arabii,“ uvedl podle listu The Guardian šéf výboru, laboristický zákonodárce Stephen Twigg. Londýn podle něj v posledním půlroce udělil licence na vývoz zbraní do této země v hodnotě zhruba tři miliard liber. Rijád před pár dny pod vzrůstajícím tlakem informoval, že úmrtí civilistů prošetří, což organizace na ochranu lidských práv nepovažují za dostatečné řešení. Arabská koalice také tvrdí, že chce s pomocí Západu vylepšit zaměřování cílů útoků a snížit tak počet obětí.



NÁLETY. Saúdská Arábie ničí v Jemenu i civilní cíle.

euro

...je dobré vědět



Nemocný naftalínový muž

Ruská ekonomika upadá
a rychle se blíží tristnímu stavu,
v jakém byla za Jelcina

Čtete v týdeníku Euro. Právě v prodeji.

www.euro.cz

Tvář dne

„Jsme zděšeni utrpením desítek tisíc lidí kvůli bombardování – především z ruské strany,

řekla při návštěvě Turecka
německá kancléřka
Angela Merkelová
str. 11

Foto: Reuters



Komentář

Jana Havlígerová



Hrozby hledíme spíše uvnitř

Záchrana pěti Čechů unesených vloni v libanonském údolí Bikaá má docela jistě mnohem skandálnější pozadí, než jsme si dosud mysleli. Jinak bychom se těžko dozvěděli podrobnosti o jiné záchranné operaci, díky níž byly ze zajetí osvobozeny amatérské cestovatelky Hana Humpálová a Antonie Chrástková. Provalení faktů o jejich případu zveřejněných v týdeníku Respekt právě v tyto dny asi nebude pouhá náhoda.

Je to tak nehorázná indiskrece, že se nabízí jediný výklad: bylo potřeba odvést mediální pozornost od kauzy Fajád. Nebo ji alespoň rozptýlit do více směrů. Ukázat prstem na osobu, která má prozrazení detailů na triku, nelze. Ale připomenout okruh lidí, kteří v tom kterém momentu řeší nejcitlivější záležitosti, možné je. Je to Bezpečnostní rada státu, popřípadě její předsednictvo, tedy poměrně úzký kruh některých ministrů

a policejních a bezpečnostních špiček. Takže nejspíš se jedná o šachy, při jejichž hře se na obětování pěsců příliš nehledí. Jenže v téhle hře jsou pěšci, tedy potenciálními oběťmi, Antonie a Hana.

V české společnosti by pro zahájení štvance na obě dívky stačilo už jen zveřejnění částky, kterou vláda za jejich svobodu zaplatila. Dodatkou k tomu, že Hana Humpálová, která přijala muslimskou víru, by podle tajných služeb mohla představovat pro

Bezpečnost občanů stále více ohrožuje mocenský boj, který překročil pravidla politické soutěže a promítá se do stavu bezpečnostních složek.

stát bezpečnostní riziko, je v současné protiislámsky nalažené atmosféře skoro totéž jako připnout jí na hruď terč. Komukoli, kdo toto tvrzení pokládá za přehnané, je potřeba znovu připomenout starší i nové události: útok nožem na muslima v pražských Vršovcích, sobotní pokus o zapálení sociálního centra Klinika, napadení přenosového vozu Českého rozhlasu... Verbální násilí,

kterým už dlouho přetékají sociální sítě, se přelévá na ulici. Jak si fakta otištěná v Respektu přebere veřejnost, přinejmenším její extremisticky nalažená část, je celkem snadné odhadnout.

Okolnosti výměny „pět ku dvěma“, tedy pěti Čechů za Fajáda a Marábiho, možná naoko, možná doopravdy rozpálily americkou administrativu doběla. Po prozrazení výše výkupného za Chrástkovou a Humpálovou teď musí hlasitě skřípat zuby představitelé vlád všech států, které vyjednávají nebo mohou předpokládat, že v budoucnu budou vyjednávat o propuštění svých občanů unesených teroristy. Odstupy mezi jednotlivými zasedáními Bezpečnostní rady státu se zkracují, otázky, jak čelit hrozbám plynoucím z mezinárodní situace, jsou na denním pořádku. Možná by neškodilo věnovat se i vnitřním rizikům. Bezpečnost českých občanů – v nejširším slova smyslu – pomalu ale jistě nejvíce ohrožuje mocenský boj. Ten překročil pravidla politické soutěže a promítá se do stavu bezpečnostních složek státu i tuzemské justice. Role žurnalistů v něm je na samostatnou, neméně vážnou debatu. Novináři by ji měli vést v zájmu vlastního povolání. Z veřejného zájmu se díky části médií stal vyhořelý pojem.

Glosa

Zaseto

Trvalo to, ale nakonec i jihomoravská ČSSD odsoudila Zemanův nevydařený vtíp o kalašnikovu jako kaz na kráse nedávné návštěvy hlavy státu v tomto kraji. Dokonce i hejtman Michal Hašek, který se po dobu návštěvy ochotně vyhříval v Zemanově přízni, vyjádřil loajalitu svému stranickému šéfovi, byť nijak zvlášť ohnivě. Zato premiéra a prezidenta vyzval, aby zakopali válečnou sekeru a „aby se sešli u jednoho stolu na jižní Moravě a vše si vyříkali“.

Alespoň na první pohled se tedy dění v nejsilnější vládní straně vrací k normálu. To je ale skutečně jenom slupka. Nevybíravé Zemanovy útoky na schopnosti premiéra Sobotky nejsou náhodné a osivo, z něž může vzejít druhý pokus o lánský puč, je v řádkách. Se sklízni se patrně bude vyčkávat do krajských voleb. Jejich výsledek, a ještě spíše spor o interpretaci tohoto výsledku, ukáže, jak hluboko byla válečná sekerka pohřbena. A zda vůbec.

Martin Čaban



Kresba: Milan Kounovský

Návrat krále taktických her

■ Herní studio Firaxis vypustilo nové pokračování úspěšné hry X-Com. Co v původním díle fungovalo, vývojáři ještě vylepšili a výsledkem je skvělá hra s jen drobnými chybami.

Marek Schwarzmann

Je rok 2035. Uplynulo již dvacet let od okamžiku, kdy se mezivládní vojenská organizace X-Com nepodařilo uhájit Zemi před invází mimozemských jednotek. Vládní představitelé padli nebo kolabovali a planeta nyní ovládá organizace Advent s mimozemšťany v pozadí, kteří za slibem pomoci lidstvu zdokonalit se a vyléčit všechny choroby tajně provádějí ohavné genetické experimenty. Pozůstatky programu X-Com vedou guerillový boj, v němž přes veškerou snahu nejde být všude a sabotovat veškeré plány cizáků. Na jejich zkomplikování, koupení času a vyvolání světové revoluce proti utlačitelům by to však mohlo stačit.

To je příběh hry X-Com 2, která volně navazuje na úspěšný titul X-Com: Enemy Unknown z roku 2012. Hráč se opět ocitá v roli velitele programu X-Com, rozhoduje o tom, kterých misí se vojáci zúčastní, jakou technologii v zázemí své základny na pa-



Foto Firaxis

lubě lodi Avenger vybuduje a na co se mají soustředit vývojáři a inženýři. Mimozemšťané a Advent disponují lepšími zbraněmi, jsou rychlejší a silnější.

Bojiště tedy patří jim, jednotky X-Comu mají vždy jen krátké časové okno, než na místo dorazí drtivá přesila znamenající smrt. A právě omezení misí jen na určitý počet tahů

celou hru výrazně oživilo.

Rychle dovnitř, rychle ven, za každou chybu se draze platí. Mimořádná umělá inteligence nezná slitování a pro hráče představuje neuvěřitelnou výzvu ji porazit.

Scenáristé hry si dali záležet a připravili neuvěřitelně pestrout škálu typů misí s různými úkoly, do toho

Hráč rozhoduje, kterých misí se vojáci zúčastní, jakou technologii vybuduje a na co se mají soustředit inženýři.

velmi dobře funguje systém získávání surovin, informací a kontaktů na buňky odbojářů v jednotlivých regionech světa. Ve Firaxis jednoduše vzali vše, co fungovalo v Enemy Unknown, a ještě to vylepšili.

Aspirace na 100% hodnocení si však vývojáři zkažili nedostatečným odladěním hry. X-Com 2 tak trpí technickými potížemi v podobě trhavého chodu animací, nelogického překrývání objektů v nich a obecně extrémně vysokým vytěžením i těch nejvýkonnějších herních soustav, na což

vytrvale upozorňují hráči ve veřejných diskuzích a hodnoceních hry. Na to, že jde o exkluzivní titul pro PC, je to velká chyba, kterou snad vývojáři napraví v příštích týdnech vydáním oprav a optimalizací.

X-Com 2

Vývojář: Firaxis Games

Datum vydání: 5 února

Hodnocení: 90 % (po 24 odehraných hodinách)

Z Hendrixova bytu se stalo muzeum

Návštěvníci Londýna si mohou nově prohlédnout muzeum rockového kytaristy a zpěváka Jimiho Hendrixe, které vzniklo v bytě, v němž hudebník před 45 lety žil a až do své předčasné smrti budoval kariéru. Veřejnosti se muzeum otevře ve středu, potvrdila nadace Händel & Hendrix in London.

Americký rockový průkopník Jimi Hendrix bydlel koncem šedesátých let v domě v londýnské čtvrti Mayfair

na Brook Street, v níž o dvě století dříve žil ve vedlejším domě německý hudební skladatel Georg Friedrich Händel. Domy s expozicemi o životě a díle obou hudebníků vlastní nadace Händel & Hendrix in London. Návštěva obou muzeí přijde na deset liber (350 korun).

Nadace s pomocí Hendrixových přátel a známých zrekonstruovala byt do podoby z roku 1969. Rekonstrukce trvala dva roky



Foto profimedia.cz

a podle agentury AP stála 2,4 milionu liber.

Hendrix začal kariéru v rodných USA, největší slávy ale dosáhl až po zformování skupiny The Jimi Hendrix Experience v Londýně. Zemřel náhle v roce 1970 v 27 letech. Stačil vydat tři alba, přesto je považován za jednoho z nejvýznamnějších kytaristů v historii rockové hudby. Mezi jeho nejslavnější skladby patří Hey Joe nebo Purple Haze. /čtk/

Foto dne



VYLETÍ PTÁČEK. Nikaragujský pouliční fotograf na nábřeží Xolotlana alias Managujského jezera převáží na plošině své tříkolky laminátové koně. Zvířata mu slouží jako rekvizity při fotografování turistů, kteří šedesát kilometrů dlouhé jezero v tektonické propadlině hojně navštěvují.

Výročí týdne

Devadesát let divadla, jež osvobozovalo

■ Legendární dvojice V+W, Jiří Voskovec a Jan Werich, u založení Osvobozeného divadla vůbec nebyla. Pak ale scénu proslavila.

Na popud uměleckého svazu Devětsil, který sdružoval levicové autory výtvarných, hudebních i literárních děl, nejprve vznikla avantgardní scéna. Její divadelní sekce se zrodila poměrně pozdě, pět let po založení Devětsilu. Název Osvobozené divadlo vymyslel režisér a organizátor Jiří Frejka, měl symbolizovat nespou-

tanost konvencemi a odstup od „klasických“ scén. Divadelní premiéra se konala 8. února 1926, ale konstruktivisticky upravená Molièrova hra Cirkus Dandin velký úspěch nesklidila.

Divadelníci se nevzdávali a postupně uváděli hry francouzské moderny od Apollinaira, Jarryho, Cocteaua či Bretona. Skutečný průlom zaznamenala až autorská hra v roce 1927. Jedenadvacetiletí

Voskovec s Werichem vedli kulturní rubriku týdeníku Přerod a na divadelní prkna si jen jako by odsokčili – a uspěli. Vest pocket revue, původně jednorázová záležitost pro Voskovcovy spolužáky, měla 250 repríz. Využívala klaunské a cirkusové prvky. V+W však neprošli cirkusovou průpravou, a tak pohybové prvky nahrazovali především mluvou. Často improvizovali podle reakcí

publika. Hra se také v souladu s programem Devětsilu nebála kritiky mladé republiky ani sociálních a politických témat.

V Umělecké besedě na Malé Straně se k V+W přidal o rok mladší klavírista Jaroslav Ježek, který dokázal složit text i melodii nové písně během představení. Následovaly Balada z Hadrů, Golem, Ostrov Dynamit, Nebe na zemi, Smoking revue a další hry. Není divu, že zanedlouho v režii Jindřicha Honzla vznikly i dva filmy s V+W, Pudr a benzín a Peníze nebo život. Ve třicátých letech už po Devětsilu nebylo

ani památky, ale Osvobozené divadlo zažívalo zlaté časy. Začalo více reagovat na politickou situaci, zvláště nástup nacistů v Německu.

Na premiéry chodila celá kulturní špička, jedno představení navštívil i prezident Masaryk. Některé ostřejší scény dokonce vyvolaly protest zahraničních ambasad. Konec nastal po vzniku takzvané druhé republiky, kdy zemský úřad odebral divadlu koncesi. Voskovec s Werichem i s Ježkem emigrovali ještě před vznikem protektorátu a divadlo, jež se samo stalo kulturní institucí, definitivně zaniklo. /mec/

Na premiéru chodila celá kulturní špička, jedno představení navštívil i prezident Masaryk.